Ысык-Көл облусунун Жети-Өгүз районунун 7 кереметиКыргызстан

Кыргызстан

Сизди кубаттап, шыктандырган эс алуу!

Киреше алып келе турган долбоорлор!

Атаандаштык артыкчылыктары

- Уникалдуу жаратылыш ландшафттары
- Экологиялык таза аймак
- Ыңгайлуу инвестициялык климат
- Бош жер тилкелеринин болушу
- Мамлекеттик органдардын колдоосу
- Аймактын өнүккөн туристтик бренди
- Үмүттүү инвестициялык долбоорлор
- Жети-Өгүз капчыгайында туристтик кластер түзүү
- Чоң-Кызыл-Сууда санаторий-курорттук комплексти куруу

Бул буклет төмөнкүлөргө арналат

Инвестор үчүн:

- райондун инвестициялык потенциалы (3–4-бет.);
- туристтик багыттар (бизнес үчүн идеялар);
- кайсы багыттарга инвестиция салууга болору тууралуу сунуштар;
- жергиликтүү мамлекеттик администрациянын колдоо формалары (22-бет).

Турист үчүн:

- жомоктогудай аскалар, үңкүрлөр, шаркыратмалар, тоо өрөөндөрү, ыйык таштар;
- туризмдин негизги багыттары (20-бет);
- кайда токтоп эс алууга болору тууралуу маалымат (21-бет);
- көрүктүү жерлердин жайгашуу схемасы (23-бет).

Жети-Өгүз району жөнүндө кыскача

Жети-Өгүз району Кыргыз Республикасынын Ысык-Көл облусундагы эң ири жана эң келечектүү аймактардын бири.

Жалпы аянты
14 000 км^2 ден ашат

Калкынын саны болжол менен
105 000 адам

Район Борбордук Азияда эл аралык деңгээлде таанылган туристтик бренд болгон Ысык-Көл көлүнүн түштүк жээгинде стратегиялык аймакта жайгашкан.

Аймактын масштабы, жаратылыш капиталы жана ыңгайлуу климаттык шарттары туруктуу жана узак мөөнөттүү инвестициялар үчүн негиз болуп бере алат.

Административдик борбору Кызыл-Суу айылы Каракол шаарынан 44 км, өлкөнүн борбору Бишкектен 365 км аралыкта жайгашып, районду аймактык транспорттук жана экономикалык система менен бириктирет.

Калктын тыгыздыгынын төмөн болушу жана кеңири бош жер ресурстары шаардашкан аймактарга көбүрөөк мүнөздүү болгон чектөөлөрсүз инфраструктуралык, туристтик жана өндүрүштүк долбоорлорду жайгаштырууга сейрек мүмкүнчүлүк жаратат.

Райондун аймагы Кыргызстандын Нарын облусу жана Кытай Эл Республикасы менен чектешет (мамлекеттик чек ара Какшаал-Тоо кырка тоосунун чыгыш бөлүгү аркылуу өтөт). Мындай жайгашуу чек аралык кызматташууну, логистиканы өнүктүрүүнү жана эл аралык соода жана туристтик маршруттарга катышууну перспективдүү кылат. Кошумча артыкчылык катары ири аймактык борбор Караколго жана Ысык-Көлдүн курорттук зонасына жакындык саналат.

Райондун туристтик потенциалы

инвестициялык тартымдуулуктун негизги кыймылдаткычы болуп эсептелет. Тескей Ала-Тоо тоо системасы, мөңгүлөр, альп өрөөндөрү, термалдык булактар жана кооз капчыгайлар жыл бою туризмди өнүктүрүүгө мүмкүнчүлүк берет. Ысык-Көлдүн түштүк жээгинде рыноктун толук пайдаланылбаган олуттуу нишасы сакталып калгандыктан, өсүү этабында жаңы инвесторлордун кириши үчүн ыңгайлуу шарттарды камсыздайт. Премиум эко-курортторду, бутик-отелдерди, глэмпингдерди, санаторий-курорттук комплекстерди жана тоо инфраструктурасын өнүктүрүү жогорку маржалуулукту жана долбоорлордун өзүн-өзү тез актоосуна шарт түзөт.

Райондун агроөнөр жай потенциалы

1,4 миллион гектардан ашкан, анын ичинде 500 миң гектардан ашыгы айыл чарба жерлерин түзгөн жер фондуна таянат. Кең жайыттар жана айдоо жерлер мал чарбасын, органикалык айыл чарбасын жана продукцияны тереңдетип кайра иштетүүнү өнүктүрүү үчүн туруктуу база болуп берет. Аймактын экологиялык тазалыгы жана ыңгайлуу климаты ички жана экспорттук рынокко багытталган, кошумча наркы жогору продукцияны өндүрүүгө шарт түзөт.

Райондун минералдык-чийкизат базасына

алтын, калай, вольфрам, коргошун, графит жана курулуш материалдарынын запастары кирет. Термалдык жана минералдык булактардын болушу эл аралык деңгээлдеги бальнеологиялык жана медициналык туризмди өнүктүрүү мүмкүнчүлүгүн күчөтөт. Мөңгү системалары олуттуу гидрологиялык ресурсту түзүп, андан Нарын сыяктуу аймактын ири дарыялары башталат; бул өз кезегинде суу ресурстары жана чакан гидроэнергетика тармагындагы долбоорлорду ишке ашырууга шарт түзөт.

Райондун климаттык шарттары

ар түрдүү болуп, инвестициялык чечимдерди ийкемдүү кабыл алууга мүмкүндүк берет. Ысык-Көл өрөөнүндө климат жумшак жана ыңгайлуу болгондуктан, жыл бою туризмди жана айыл чарбасын өнүктүрүүгө көмөктөшөт. Бийик тоолуу зоналар уникалдуу жаратылыш ландшафттарын түзүп, экологиялык жана активдүү туризм рыногунда аймактын атаандаштык артыкчылыктарын күчөтөт.

Жалпысынан алганда, аймак инвесторлорго:

- кеңири жер ресурстарынын масштабын,
- өсүп жаткан туристтик рынокту
- жана олуттуу жаратылыш капиталын сунуштайт.

Туруктуулуктун кошумча фактору катары

аймактын экологиялык макамы саналат.

Райондун бир бөлүгү Ысык-Көл мамлекеттик коругунун аймагында жайгашкандыктан, туруктуу жаратылыш пайдаланууга жана «жашыл» экономикага багытталган долбоорлор үчүн шарттарды түзөт. Экологиялык жактан жоопкерчиликтүү туризм жана өндүрүш багыттарына болгон эл аралык суроо-талап узак мөөнөттүү трендди түзүп, ага Жети-Өгүз району табигый түрдө шайкеш келет.

Ысык-Көлдүн түштүк жээгин өнүктүрүүнүн азыркы этабы активдердин наркы узак мөөнөттүү өсүшү мүмкүн болгон рынокко эрте кирүү үчүн мүмкүнчүлүк жолун түзөт.

Жети-Өгүз районуна инвестициялоо

жаратылыш баалуулугу жогору, туристтик кластери калыптанып жаткан жана орто жана узак мөөнөттө туруктуу киреше алып келүүгө жөндөмдүү ресурс базасы бар аймакка стратегиялык салым болуп саналат.

Керемет №1.

Термалдык жана минералдык булактар

Жети-Өгүз районунда термалдык жана минералдык суулардын уникалдуу запастары бар. Алар санаторий-курорттук комплексти жана эл аралык деңгээлдеги медициналык туризмди өнүктүрүүгө негиз болуп бере алат.

Ысык-Көлдүн көлүнүн жээгинде, Кара-Булуң жарым аралынын аймагында жылуу минералдык суулар эки бургулоо скважинасы аркылуу жер бетине чыгарылган.

Биринчиси **1 960 м** тереңдиктен термоминералдык сууларды ачат.

Экинчиси **1 925 м** тереңдиктен чыгат.

Химиялык курамы боюнча суулар сульфат-хлорид-гидрокарбонаттуу натрий-калий тобуна кирет.

Суунун температурасы **t=49°Cке** чейин жетет, бул аны дарылоо-ден соолукту чыңдоо максатында жыл бою пайдаланууга ылайыктуу кылат.

Тамга айылынын жанында, көлдүн жээгинен болжол менен 200 м аралыкта, **«Жемчужина» пансионатынын** аймагында да *сульфат-гидрокарбонаттуу натрий курамындагы термалдык булактар аныкталган.*

Радондуу ысык **суулар Жети-Өгүз бальнеологиялык курортунун** кооз тоолуу аймагында, ошол эле аталыштагы минералдык булактардын базасында иштеп жаткан курорттун аймагында жайгашкан.

Чоң-Кызыл-Суу айылындагы **Чоң-Кызыл-Суу** булагынын суусунун температурасы **t=42°C**

Химиялык курамы боюнча суу сульфат-гидрокарбонаттуу натрий-калий тобуна кирет жана кремний кычкылы менен фтордун көбүрөөк болушу менен айырмаланат.

Жети-Өгүз минералдык суусу

Минералдык суулардын базасында таяныч-кыймыл аппаратынын, нерв системасынын жана коштоочу оорулардын дарылоосуна адистешкен «Жети-Өгүз» курорту ийгиликтүү иштеп келет.

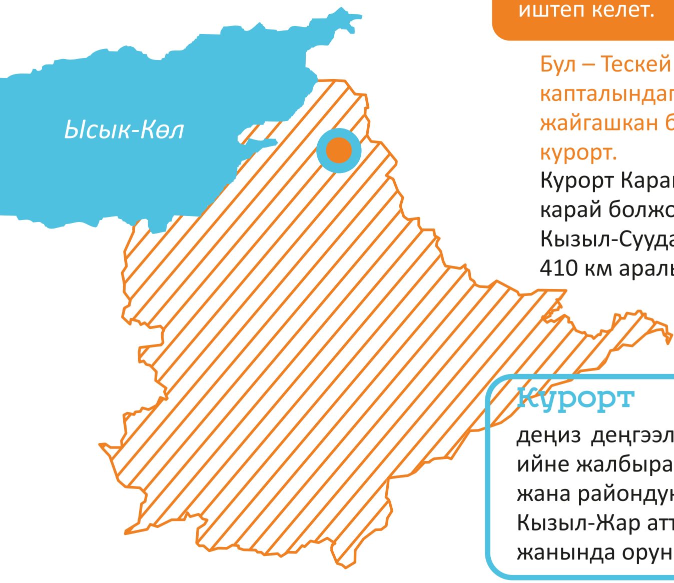

Бул – Тескей Ала-Тоо кырка тоосунун түндүк капталындагы кооз Жети-Өгүз капчыгайында жайгашкан бийик тоолуу бальнеологиялык курорт.

Курорт Каракол шаарынан түштүк-батышка карай болжол менен 28 км, район борбору Кызыл-Суудан 30 км жана Бишкек шаарынан 410 км аралыкта жайгашкан.

Курорт

деңиз деңгээлинен 2 200–2 400 м бийиктикте, ийне жалбырактуу токойлордун арасында жана райондун символуна айланган Кызыл-Жар аттуу уникалдуу кызыл аскалардын жанында орун алган.

Курорттук зонанын

табияты өзгөчө кооз. Бир жагында капчыгайга ат берген атактуу «Кызыл-Жар» аскасы көтөрүлүп турса, экинчи жагында тоонун боору калың ийне жалбырактуу токой менен капталган.

Курорттун климаты

орточо континенттик: кышы жумшак, жыл ичиндеги күн тийген сааттар 1 800 жана андан да көп.

Январдагы орточо температура –9°C чамасында, июлда +15°C. Жылдык жаан-чачын 350–500 мм чегинде болуп, абанын салыштырмалуу ымдуулугу болжол менен 65 пайызды түзөт.

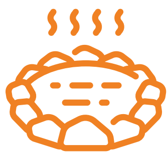

t=41-43°C

Минералдашуу даражасы **13 г/лге** чейин жетет.

Курорттун минералдык суулары байыртадан бери дарылык касиеттери менен белгилүү. *Дарылоо процедураларынын негизин радондуу термалдык суулар түзөт, аларда хлорид-натрий-кальций кошулмалары жана азот бар.*

Курорт жыйырманчы кылымда калыптанып, адегенде 248 орундуу медициналык корпусу жана ванна бөлүмдөрү бар санаторий комплекси, кийинчерээк 350 орундуу жаңы санаторий корпусу пайдаланууга берилген.

Курорт

700 орунга чейин кеңейүү потенциалына ээ жана инвесторлорду күтөт.

Туристтик багыттар (бизнес үчүн идеялар)

Жыл бою иштеген термалдык бассейндер:

Ачык асман алдында минералдык суу менен жылыган (үй-бүлөлүк формат) чакан бассейндерди жасоо. Ички туризмге басым жасоо (Бишкектин, Караколдун, түштүк аймактардын тургундары үчүн).

«Ысык-Көл + ысык булактар» айкалышкан турлары:

жайында – көл жээги + термалдык сууда кечки чөмүлүүлөр; кышында – көл жээгинде эс алуу + тоолордун фонунда ысык булактар.

Дем алыш күнүнүн туру (2–3 күн):

конок үйлөрүндө жашоо, булактарга баруу, жеңил жөө саякаттар, улуттук тамак-аш. Орто класска жана корпоративдик иш-чараларга туура келет.

Бюджеттик ден соолукту чыңдоо эс алуусу:

жөнөкөй мончолор, купелдер (суу чандары), кымбат SPA комплекстери жок үй-бүлөлүк зоналар. Жергиликтүү тургундар тарабынан чоң суроо-талапка ээ болот.

Калыбына келтирүүчү чакан программалар (5–7 күн):

укалоо, физиотерапия, минералдык ванналар, дарылоо дене тарбиясы. Учурдагы пансонаттардын базасында уюштурса болот.

Саламаттыкты чыңдоо элементтери бар экотуризм:

тоо треккинги, боз үйдө жашоо жана ысык булактардагы кечки процедуралар менен айкалыштырса болот.

Эмнеге инвестициялоо керек?

Чакан термалдык комплекстер (1–3 бассейн):

орто көлөмдөгү инвестиция, жыл бою иштөөдөн улам бат өзүн-өзү актоосу.

Учурдагы санаторийлерди реконструкциялоо:

номерлерди, медициналык жабдууларды жана эс алуу зоналарын жаңылоо.

Булактарга жакын 10–20 номерлүү

конок үйлөрү жана мини-отелдер.

Аймакты иретке келтирүү:

унаа токтотуучу жай, санитардык зоналар, жарыктандыруу, улуттук ашкана кафеси, чакан инвестициялар – бат натыйжа.

Кышкы инфраструктура:

жабык купелдер, жылууланган зоналар сезон эмес учурда кирешени көбөйтүүгө жардам берет.

Сервистик долбоорлор:

велосипед ижарасы, белек-буйрумдар, трансфер, экскурсия.

Керемет №2. Жылуу булактар жана дарылык ылайлар

Жылуу-Суу булагы

Оргочор айыл аймагындагы Боз-Бешик айылында, Жети-Өгүз капчыгайынын жана Жети өгүз аскаларынын жанында жайгашкан. Бул жерде жылуу минералдык суу жыл бою жер бетине чыгып тургандыктан, ал жер кышында да ден соолукту чыңдоо процедуралары үчүн колдонулат. Аймакта эс алуу үчүн эки объект иштеп турат.

Жуукучак минералдык булагы Жууку өрөөнүндө деңиз деңгээлинен болжол менен 3 030 метр бийиктикте жайгашкан.

Суу гранит тектеринин тектоникалык жаракаларында калыптанат;

дебити болжол менен секундасына **0,4 л/сек**

температурасы **t=31-34°C**

Курамында радон, йод, бром, темир, фтор, кычкылтек жана күкүрт суутек бар экени белгиленип, бул муун оорулары, теринин жана нерв системасынын оорулары учурунда колдонулат.

Тамга дарылык ылай кен жайы

Ак-Чий булуңунда (1963-жылдан бери ачылып, колдонулуп келет), Тамга айылынан батышка карай болжол менен 8 километр аралыкта жайгашкан.

Ылай Ысык-Көлдүн жээк тилкесинде 1–2 метр тереңдикте жатат, курамында күкүрт суутек, темир жана микроэлементтер, анын ичинде стронций, марганец, жез, никель, хром, литий жана титан бар. Ылай «Тамга» санаторийинде жана райондун башка медициналык мекемелеринде колдонулат.

Инвестициялык потенциал

Дарылык ылайлар изилденген тилкенин аянты болжол менен 3 000 чарчы метрди түзөт, запастары 40 миң тоннага жакын деп бааланат.

Туристтик багыттар (Жылуу-Суу) (бизнес үчүн идеялар)

Дем алыш күндүн туру (1–2 күн): ысык булакка түшүү, конок үйгө жайгашуу, улуттук ашкана, жеңил саякаттар; негизги аудитория – Караколдун, Бишкектин тургундары жана Ысык-Көлдүн түштүк жээгинде эс алган туристтер.

Кышкы термалдык эс алуу: кыш мезгилинде ачык асман астындагы ысык купелдер – суроо-талапка ээ болгон, кымбат эмес формат. Тоо лыжа эс алуусуна альтернатива катары өнүктүрсө болот.

Үй-бүлөлүк бюджеттик эс алуу: жөнөкөй жана жеткиликтүү зоналарды түзүү: өз алдынча үй-бүлөлүк купелдер, отуруучу жана мангалдар үчүн зоналар, балдар үчүн аянтчалар.

Эко-маршруттар + булак: ат менен саякаттар, Жууку өрөөнүндө жөө саякаттар, термалдык сууда кечки эс алуу.

Корпоративдик чакан сапарлар: тимбилдингдер, ретриттер жана окуу семинарлар үчүн чакан базалар.

Эмнеге инвестициялоо керек? (Жылуу-Суу)

Аймакты иретке келтирүү: чакан инвестициялар: унаа токтоочу жай, санитардык зоналар, чечинип-кийинүүчү жайлар, жарыктандыруу, суга коопсуз түшүү жайлары. Ыңгайлуулукту жана бат кирешени камсыздайт.

2–4 бассейнден турган чакан термалдык комплекс: 1 жалпы жана бир нече үй-бүлөлүк бассейндер, кыш мезгили үчүн бир жабык купель; жыл бою иштөө режиминде 3-5 жылда өзүн өз актай турган орточо көлөмдөгү инвестиция.

10–15 номерлүү чакан мейманкана: эконом + стандарт, жеринде тамактануу, “жатакана+булак” пакети; жергиликтүү ишкерлер аркылуу ишке ашырса болот.

Улуттук ашкана кафеси: чакан ресторан же этно-кафе: жергиликтүү продкутылардан тамак-аштар, банкеттерди жана иш-чараларды уюштуруу.

Жылуу-Суу (Боз-Бешик) аймагын өнүктүрүү: учурда иштеп жаткан эки эс алуу объектинин базасында номер фондун кеңейтүү, жабык бассейндерди куруу, жөнөкөй процедураларды (укалоо, фиточан) киргизүү, кышкы жылууланган зоналарды уюштуруу.

Туристтик багыттар (Жуукучак) (бизнес үчүн идеялар):

Бальнеологиялык курорт: ылай менен дарылоо, реабилитациялоо борбору, физиотерапия, үй-бүлөлүк программалар.

Көл жээгиндеги спа-комплекс: ылай ванналары, купелдер, термалдык бассейн, көл жээгинде эс алуу.

Косметикалык продукция өндүрүү: таңгакталган дары ылай, косметикалык маскалар, экспорттоук дарамет.

«Тамга» санаторийинин: базасын реконструкциялоо жана кеңейтүү, төрт жылдыздуу спа-отель жана ылай таңгактоо цехи.

Керемет №3.

Жети-Өгүз аскалары

Уникалдуу кызыл аскалар Жети-Өгүздүн визиттик карточкасы болуп саналат.

Бул табигый объект жыл сайын миңдеген туристтерди өзүнө тартып, көрүү аянтчаларын, эко-отелдерди, улуттук ашкана ресторандарын жана башка туристтик инфраструктураны өнүктүрүү үчүн жогорку дараметке ээ.

Жарылган Жүрөк» («Сынган жүрөк») — Кызыл-Жар жана Кызыл-Аска аттуу кооз аскалар сүйүүнүн жана ашыктардын кайгылуу тагдырынын символуна айланган.

Уламыш боюнча капчыгайда Жетиген аттуу жигит менен Чолпон аттуу кыз жашап, бири-бирин сүйүшкөн. Алардын бактысына атаандаш тоскоол болуп, күч менен ажыратууну көздөгөн. Кармашта Жетиген оор жаракат алып, өлүмгө дуушар болгон. Уламыш боюнча, анын жүрөгү жерде калып, кызыл аскага айланган, ал эми Чолпон кайгысын көтөрө албай аскадан боюн таштаган деп айтылат. Ошентип жүрөк формасындагы аскалар пайда болуп, түбөлүк сүйүүнүн символуна айланган деп айтылат.

Жанында Жети-Өгүздүн башкы символу болуп саналган өгүздөрдүн силуэтин элестеткен жети кызыл аска көтөрүлүп турат.

Бүгүнкү күндө «Сынган жүрөк» Ысык-Көлдүн түштүк жээгиндеги эң белгилүү көрүнүктүү жерлердин бири болуп, кооздугу жана романтикалык уламышы менен саякатчыларды өзүнө тартып келет.

Туристтик багыттар (бизнес үчүн идеялар)

Табият жана таанып-билүү туризми:

аскаларга экскурсиялар, уламышка ылайык турлар (Жетиген менен Чолпондун баяны), фототурлар жана баш кошуу фотосессиялары, коопсуз четтери тосулган көрүү аянтчалары, маалымат стенддери (3-4 тилде).

Романтикалык жана окуялык туризм:

«Жарылган Жүрөк» – күчтүү эмоционалдык бренд, сүйүүнүн жана этномаданияттын фестивалы, баш кошуу үлпөт тойлорун өткөрүү, фотозоналар, аскаларды кечкисин жарыкка бөлөө, легендарлуу кечки storytelling-туру, экотуризм жана треккинг, түрдүү татаалдыктагы жөө саякаттар, ат менен саякаттар, маршрутту Барскоон шаркыратмалары менен байланыштыруу, коопсуз аралыктагы боз үй лагерлери, кемпинг-зона, гастротуризм, аскалар тарапты караган улуттук тамактардын рестораны, кымызды жана фермердик өндүрүмдөрдү даам татуу, кол өнөрчүлөрдүн жарманкеси.

Эмнеге инвестициялоо керек?

Көрүү аянтчасы + визит-борбор:

унаа токтоочу жай, касса зонасы, санитардык түйүндөр, сувенир дүкөнү, кафени камтыган мамлекеттик-жеке менчик кызматташтык.

15–25 номерлүү эко-отель:

бардык ыңгайы менен жайгашууга болгон суроо-талап туруктуу негизде өсүүдө; панорамалык номерлер, тоо тарапты караган спа; ресторан, жылкы короо, 10–15 ыңгайлуу боз үйдөн турган глэмпинг, жалпы ашкана, экодааратканалар.

«Сүйүү уламышы» туристтик паркы:

арт-инсталляциялар, көрүү көпүрөлөрү, кечки жарыкка бөлөө, кичи-амфитеатр.

Улуттук ашкана рестораны,

жайкы терраса, этностиль.

Керемет №4.

Кызыл-Үңкүр үңкүрү жана Кызыл-Жар аскалуу түзүлүштөрү

Кызыл-Үңкүр — Жети-Өгүз районунун бийик тоолуу зонасында Чоң-Жууку жана Жуукучак дарыялары кошулган жерде жайгашкан үңкүр. Бул табигый объект чоң тарыхый мааниге ээ болуп, жергиликтүү калкка байыртан бери белгилүү.

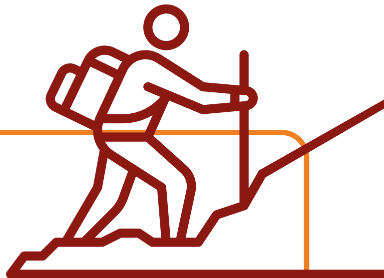

Караван соодасы доорунда Жууку капчыгайы аркылуу Борбордук Азияны Чыгыш Түркстан, Кашгар жана Кокон шаарлары менен байланыштырган эл аралык соода маршруттары өткөн.

1843-жылы манап Боромбай Меңмурат уулу соода кербендеринин коопсуздугун камсыз кылуу жана жолоочуларды каракчылык чабуулдардан коргоо үчүн «Кызыл-Үңкүр» бекемин курууну буюрган.

Бекемдин ичинде онго чейин боз үй батмак. Чептин аймагында кампасы болуп, анда жыл сайын арпанын, буудайдын жана таруунун ири түшүмү сакталган.

Жети-Өгүз капчыгайы аркылуу өтүп жаткан эларалык соода жолунун кербендери бул жерде бир-эки күнгө токтоп эс алышкан.

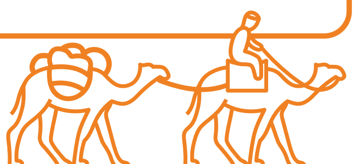

Жети-Суу аймагынан жана Верный шаарынан (азыркы Алматы) чыккан соодагерлер Сан-Таш ашуусу аркылуу өтүп, жергиликтүү бийлик берген куралчан күзөт кошуундарынын коштоосу менен Кытай тарапка коопсуз жолун уланта алышкан.

«Кызыл-Үңкүр» аталышы аймактын табигый өзгөчөлүктөрү менен да байланыштуу. Үңкүрдүн айланасындагы топурак жана тоо тектери кызгылт өңгө ээ болуп, бул аймактын топонимикасында чагылдырылган.

Чоң үңкүр жана аны курчаган кызыл тоолуу ландшафт ушул аталыштын калыптанышына негиз болгон.

Туристтик багыттар (бизнес үчүн идеялар)

Ачык асман алдындагы музей түзүү:

«Кызыл-Үңкүр кербен-сарайы», кербен токтоочу жайды реконструкциялоо; «Кербендер жолу» аттуу тарыхый экскурсиялары; интерактивдүү турлар; археологиялык турлар.

Спелео-турлар:

үңкүргө экскурсиялар (коштоочу менен).

Экстремалдык жана укмуштуу туризм:

тоолуу треккинг маршруттар; тарыхый жол аркылуу ат менен саякаттар: веломаршруттар.

Гео-туризм жана фототуризм:

фототурлар, көрүү аянтчалары, панорамалык маршруттар, ландшафттык экскурсиялар.

Этно-туризм:

«Кербен-сарай» боз үй лагери: кербендик улуттук ашкана менен тааныштыруу, ат менен шоу жана «Кербен Жууку» фестивалы.

Эмнеге инвестициялоо керек?

«Кызыл-Үңкүр кербен-сарайы» тарыхый-туристтик парк:

бекемди реконструкциялоо, боз үй лагери, музей экспозициясы, устаканалар.

Спелео-парк жана коопсуз инфраструктура:

үңкүрдүн кире бериш жерин жакшылоо керек, жарыктандыруу (эко), жөө көпүрөлөр, тосмолор.

10–15 ыңгайлуу боз үйдөн, ат сарайынан, панорамалык терраса, этно-ресторандан турган

«Кербен Жууку» глэмпинги.

«Кербендер жолу» аттуу жыл сайын өтүүчү фестивалды уюштуруу.

Киреше: билеттер, соода-сатык жайларын ижарага берүү, демөөрчүлөр, туристтик пакеттер.

Керемет №5. Жети-Өгүз районунун шаркыратмалары

Барскоон шаркыратмасы Барскоон капчыгайында жайгашып, үч каскаддан турат: эң чоңу 24 метрге жетет, кичүүсү болжол менен 12 метр; агын суу батыш тарабынан Барскоон дарыясына куят.

Жанында Юрий Гагариндин барельефи чегилген, ал анын космоско учкандан кийин Ысык-Көлгө келип, Жети-Өгүз капчыгайында эс алганын эскерүү үчүн жасалган.

Чоң-Кызыл-Суу аймагында бийиктиги болжол менен **9 метр** болгон шаркыратма бар.

Үчүнчү шаркыратма Жети-Өгүз капчыгайынын жогорку бөлүгүндө, чакан тоо көлүнүн жанында жайгашып, суу таштуу аскалардын ортосунан кулап табигый каскад түзөт.

Ысык-Көлгө жакындык аймактын рекреациялык тартымдуулугун күчөтөт.

Бул объекттер табигый тең салмакты сактаган шартта экотуризм, жөө маршруттар жана фототуризм үчүн ылайыктуу. Жети-Өгүз районунун шаркыратмалары жаратылыш мурастарынын маанилүү объекттери болуп саналат жана экологиялык, жөө жана фототуризмди өнүктүрүү үчүн жогорку потенциалга ээ. Туристтик инфраструктураны өнүктүрүү менен бирге аймактын табигый тең салмагын сактоо региондун туруктуу өнүгүүсүнүн артыкчылыктуу багыттарынын бири болуп саналат.

Туристтик багыттар (бизнес үчүн идеялар)

Экотуризм:

тарыхый-таанып-билүү экскурсиялары; фото жана видео туризм; үй-бүлөлүк маршруттар; патриоттук туризм. Уникалдуулугу: космостук тарых менен табигый объекттин айкалышы.

Чоң-Кызыл-Суу шаркыратмасы:

Бийиктиги 9 метрге жакын. Бийик аскалардан агып түшкөн тоо агымынан түзүлөт. Таза мөлтүр суусу жана табигый гармония менен айырмаланат.
Өнүгүү перспективалары: треккингдик маршруттар, ат турлары, экопикниктер, йога-турлар жана ретриттер.

Жети-Өгүз капчыгайынын жогорку шаркыратмасы:

капчыгайдын жогорку бөлүгүндө, тоо көлүнүн жанында жайгашкан. Суу агымы аскалардын ортосунан өтүп, табигый каскадды жаратат. Потенциалы: бийик тоолуу туризм, фотоэкспедициялар, «Жети өгүз» аскаларына болгон маршруттар менен байланыштыруу, кемпинг-зона.

«Шаркыратмалар» кластеринин туристтик багыттары:

экотуризм, жөө жана тоо туризми, фототуризм, үй-бүлөлүк туризм, бир окуяга арналган туризм (суу фестивалы, экофорум), мектеп окуучулары үчүн билим берүү турлары.

Эмнеге инвестициялоо керек?

Эко-тропаларды жабдуу:

коопсуз тепкичтерди жана көпүрөлөрдү камсыздоо, көрүү аянтчалары, маалымат стенддери, санитардык зоналар.

Барскоондогу панорамалык кафе:

капчыгай тарапты караган терраса, жергиликтүү ашкана.

Барскоон капчыгайындагы экоглэмпинг:

10-20 боз үй/конок үйлөрү, мончо комплекси, треккинг-гиддер.

«Космос жана тоолор» туристтик борбору:

идея – Гагариндин келиши тууралуу мини-музей, биринчи учуу жөнүндө интерактивдүү зона, сувенир продукциялары.

Керемет №6.
Көк-Жайык» өрөөнү

Көк-Жайык — белгилүү Жети-Өгүз курортунун айланасындагы эң кооз жана тынч жерлердин бири. Бул сүрөттөй көркөм өрөөн курорттон түштүккө карай болгону 3–4 километр аралыкта, Жети-Өгүз дарыясынын баш жагында жайгашып, ошол эле аталыштагы капчыгайдын эң түз жана кең бөлүктөрүнүн бири болуп эсептелет.

Өрөөн деңиз деңгээлинен
2 400-2 600 м
бийиктикте жайгашып,
3 000 м
чейинки улуу тоолор менен курчалган. Көк-Жайыктын узундугу болжол менен 3 километр, туурасы 1 километрге жакын.

Бул жерде укмуш панорамалык көрүнүштөр ачылат: калың ийне жалбырактуу токойлор, түркүн түстүү гүлдөргө бөлөнгөн альп шалбаалары, мөлтүр тоо булактары жана таза аба жаратылыш менен толук үндөштүктүн атмосферасын түзөт.

Өрөөндүн капталдары карагай, кайың жана ар түрдүү тоо өсүмдүктөрү менен капталып, аймакка өзгөчө табигый көрк берет. Жайында альп шалбаалары гүлдөгөн килемге айланып, салкын тоо климаты бул жерде эс алууну өзгөчө жагымдуу кылат.

Бул жерде ошондой эле салттуу **кымызды** татып көрүүгө болот, ал бээ сүтүнөн жасалган сергитүүчү суусундук болуп, дарылык касиеттери менен белгилүү.

Көк-Жайык — жайкы эс алуунун, экотуризмдин жана жөө сейилдөөнүн популярдуу жери. Туристтер тоо тропалары менен басып, кооз пейзаждардан ырахат алып, бийик тоолуу жаратылыштын тынчтыгын жана гармониясын сезе алышат.

Өрөөнгө автоунаа жолу келет, ошондуктан бул жерге бир күндүк экскурсия үчүн да, узагыраак жаратылышта эс алуу үчүн да жетүү жеңил.

Көк-Жайык — кыргыз тоолорунун чыныгы кооздугун көрүп, кристаллдай таза абаны жутуп, көчмөн маданияттын жана салттуу тоо жайлоолорунун духун сезе алуучу жер.

Керемет №7.
Ыйык таштар

Тамга-Таш ыйык ташы Ысык-Көлдүн жээгинде Тамга менен Тосордун ортосунда, «Жемчужина» эс алуу зонасынан чыгышка карай болжол менен 7 километр аралыкта жайгашкан. Бул эки бөлүктөн турган чоң жылмакай таш болуп, бетинде байыркы, дээрлик өчүп калган тибет жазуулары көрүнөт.

Уламыштарда аталышы калмактар менен күрөш мезгилине байланыштуу айтылат: баатыр Эр Табылды салгылаштан кийин миң жылкыдан турган үйүрдү алып, ушул жерге тамгасын калтырган дешет; башка версия боюнча белгини Манас калтырган болушу мүмкүн. Тамга-Таш бүгүн да жергиликтүү эл тарабынан жоокердик даңк жана элдин байыркы салттары менен байланышкан тарыхый-мадени символ катары кабыл алынат. Азыр Тамга-Таш маданий-тарыхый жана этнотуризм үчүн кызыктуу объект болуп саналат.

Нефрит ташы Ак-Таш капчыгайында, Чоң-Кызыл-Суу айылына жакын жайгашып, салмагы болжол менен 180 тонна болгон монолитти түзөт.

Геологиялык изилдөөлөр боюнча бул таза нефрит эмес, бирок түсү жана түзүлүшү боюнча окшош тектер; өзгөчө чоң өлчөмү, жашыл өңү жана формасы объектти таанымал көрүктүү жерге айландырган. Бул таш менен уламыштар жана тийүү тынчтык менен бакыт алып келет деген ишеним байланышкан.

Ташты райондун табигый зоналары жана Ысык-Көлдүн жээк сызыгы менен бирге маршруттарга кошуу, фотозона, маалымат стенди жана коопсуз тропа менен толуктоо сунушталат.

Туристтик багыттар (бизнес үчүн идеялар):

экотуризм, тоо маршруттары, ат турлары, жөө экскурсиялар, медитативдик жана wellness-туризм, йога-турлар, энергетикалык ретриттер, жаратылышта медитациялык практикалар, фото-локация, панорамалык аянтча, көрүү зонасы, дрон менен тартуу.

Фестивалдардын календары

«Ак илбирсти коргоо» фестивалы

Убактысы:
январь-февраль

Өтүүчү жери:
Жети-Өгүз району, Чоң-Кызыл-Суу айылы, Оргочор айыл аймагы.

Негизги темасы:
тоо жаратылышынын символу болгон, коргоого алынган сейрек жаныбар кар барысын сактоо.

Иш-чара экологиялык агартууга, жаратылышка аяр мамилени жайылтууга жана тоолуу аймактардын биоартүрдүүлүгүн сактоону колдоого багытталган. Фестивалдын программасында маданий көрсөтүүлөр, улуттук оюндар, көргөзмөлөр, экологиялык акциялар жана жаштар менен райондун коноктору үчүн мастер-класстар өткөрүлөт. Фестивалга баруучу жолдо нефритке окшош табигый таш бар, ал да туристтердин көңүлүн буруп, коноктор үчүн кошумча кызыгуу чекити болуп калышы мүмкүн.

«Өрүк гүлү» фестивалы

Убактысы:
апрель-май

Өтүүчү жери:
Жети-Өгүз району, Ак-Терек айылы, Жаргылчак айыл аймагы.

Негизги темасы:
аймактын айылдык табиятынын жана берекесинин символдорунун бири болгон өрүк бактарынын гүлдөшү.

Иш-чара өрүк бактары массалык гүлдөгөн мезгилде өтүп, маданий салттарды, экологиялык агартууну жана жергиликтүү өндүрүүчүлөрдү колдоону бириктирет. Фестивалдын алкагында айыл чарба продукциясынын көргөзмөлөрү, кургатылган мөмө-жемиштердин дегустациясы, улуттук оюндар, музыкалык көрсөтүүлөр жана элдик кол өнөрчүлүк боюнча мастер-класстар уюштурулат. «Өрүк гүлү» фестивалы агротуризмди өнүктүрүүгө, бакчачылыкты колдоого жана жаз мезгилинде туристтерди тартууга көмөктөшүп, райондун табигый кооздугун жана жергиликтүү маданиятын көрсөтөт.

«Тангор фест» фестивалы

Убактысы:
июнь

Өтүүчү жери:
Жети-Өгүз району, Ырдык айылы, Жети-Өгүз айыл аймагы.

Негизги темасы:
жергиликтүү туризмди өнүктүрүүгө жана аймактын салттарын жайылтууга багытталган жайкы маданий-туристтик иш-чара.

Фестивалда дунган ашканасынын тамактарын көрсөтүүгө өзгөчө көңүл бурулат: улуттук тамак-аш жарманкеси жана дегустациясы уюштурулуп, кулинардык чеберлер даярдаган тамактар сунушталат. Келгендер салттуу тамактарды татып көрүп, райондо жашаган дунган элинин маданияты жана ашканасы менен тааныша алышат. Фестиваль чыгармачыл топтордун катышуусу, музыкалык көрсөтүүлөр, элдик оюндар жана кол өнөрчүлүк буюмдарынын көргөзмөлөрү менен майрамдык маанайда өтөт. Иш-чара гастрономиялык туризмди өнүктүрүүгө жана Ысык-Көл жээгине конокторду тартууга көмөктөшөт.

«Арашан фест» фестивалы

Убактысы:
июль

Өтүүчү жери:
Жети-Өгүз району,
Көк-Жайык аймагы.

Негизги темасы:
райондун тоолуу жаратылыш зонасында
жайкы эс алууну жайылтуу.

Фестивалдын негизги өзгөчөлүгү айыл чарбаны жана мал чарбасын өнүктүрүүнү илгерилетүү болуп саналат, айрыкча малдын жаңы породаларын көрсөтүү жана фермер чарбаларынын ортосунда тажрыйба алмашуу. Иш-чарада айыл чарба жаныбарларынын көргөзмөлөрү, мал өстүрүүнүн заманбап ыкмаларынын презентациялары, адистердин консультациялары жана мыкты фермерлерди сыйлоо уюштурулат. Ошондой эле фестивалдын программасында маданий көрсөтүүлөр, улуттук оюндар жана жергиликтүү продукциянын жарманкеси өткөрүлөт. «Арашан фест» айылдык туризмди өнүктүрүүгө, фермерлерди колдоого жана райондун жаратылыш аймактарын популяризациялоого көмөктөшөт.

«Жети-Өгүз ышкыбоздору» фестивалы

Убактысы:
июль

Өтүүчү жери:
Барскоон айыл аймагынын Тосор
айылындагы аймак жана Тамга-Таш
табигый объектинин аймагы.

Негизги темасы:
ышкыбоз чыгармачылыкты колдоо, элдин
таланттарын ачуу жана Жети-Өгүз районунун
маданий мурасын жайылтуу.

Фестивалдын негизги идеясы жаштардын жана чоңдордун арасынан жергиликтүү таланттарды аныктап, аларды алга жылдыруу болуп саналат. Программада жаңыдан өсүп келе жаткан ырчылардын, бийчилердин, көркөм окуучулардын, элдик обондорду жана автордук ырларды аткаруучулардын чыгармалары көрсөтүлөт. Айылдык чыгармачыл жамааттарды, искусствону сүйүүчүлөрдү жана элдик кол өнөрчүлүктү колдоого өзгөчө көңүл бурулат. Фестивалда вокал, бий, кол өнөрчүлүк жана улуттук фольклор боюнча сынак программалары уюштурулат. Жеңүүчүлөр жана эң активдүү катышуучулар дипломдор жана эстелик белектер менен сыйланат. Ошондой эле жергиликтүү усталардын, фотографтардын жана кол өнөрчүлөрдүн иштеринин көргөзмөсү өткөрүлөт. Фестиваль маданий туризмди өнүктүрүүгө, райондун тургундарынын өзүн-өзү ишке ашыруусу үчүн шарт түзүүгө жана Жети-Өгүз районунун талanttуу адамдардын жана бай салттардын аймагы катары оң имиджин калыптандырууга жардам берет.

Туристтер үчүн:

НЕГИЗГИ БАГЫТТАР ЖАНА КАЙДА ТОКТОСО БОЛОТ

Туризмдин негизги багыттары:

- Экологиялык туризм
- Тоо жана жөө туризм
- Ат туризми
- Альпинизм
- Этнотуризм
- Кышкы туризм
- Агротуризм

Мөмө-жемиш кооперативдерине, үй-бүлөлүк фермаларга, этнофестивалдарга баруу, улуттук ашкана боюнча мастер-класстар, боз үйлөрдө жашоо жана тамактануу.

Мейманканалар жана отелдер:

«Жети-Өгүз» курорту

Сыйымдуулугу: 225 орун

Уникалдуу кызыл аскалардын жанындагы кооз тоолуу аймакта жайгашкан белгилүү жаратылыш-саламаттыкты чыңдоо курорту. Табигый минералдык булактардын негизинде эс алуу жана дарылануу үчүн шарттарды сунуштайт.

«Тамга» санаторийи

Сыйымдуулугу: 500 орун

Тамга айылында Ысык-Көл көлүнүн жээгинде жайгашкан ири, ыңгайлуу ден соолукту чыңдоочу отель-санаторий. Заманбап жайгашуу шарттарын жана дарылоо-ден соолукту чыңдоо кызматтарын сунуштайт.

«Марко-Поло» пансионаты

Сыйымдуулугу: 400 орун

Көл жээгиндеги кооз Боз-Бешик айылында жайгашкан. Бул уюттуу номерлери жана ыңгайлуу эс алуу үчүн керектүү шарттары бар заманбап мейманкана комплекси.

«Натали-Резорт» пансионаты

Сыйымдуулугу: 150 орун

Табият койнунда тынч эс алуу үчүн ыңгайлуу шарттарды сунуштайт. Пансионат Кызыл-Суу айылында жайгашкан.

«Эдельвейс» пансионаты

Чоң-Жаргылчак айылындагы мейманкана-пансионат комплекси тоолуу табият менен курчалып, эс алуучулар үчүн тынчтык жана бейпил атмосфераны түзөт.

«Сүйүү нуру» эс алуу борбору

Сыйымдуулугу: 70 орун

Жеңиш айылындагы чакан отель, жылуу маанайы жана ар бир конокко өзгөчө мамилеси менен айырмаланат.

«Ак-Тулпар» эс алуу борбору

Сыйымдуулугу: 97 орун

Барскоон айылында дарыя жээгинде жайгашып, активдүү эс алууну жана тоо туризмин сүйүүчүлөргө багытталган.

«Тополек» балдар лагери

Сыйымдуулугу: 70 орун

Ак-Терек айылында жайгашып, лагерь жана мейманкананын функцияларын айкалыштырып, балдардын жайкы эс алуусу үчүн ыңгайлуу жайгашууну жана мазмундуу программаны сунуштайт.

Чоң-Кызыл-Суу жана Барскоон

капчыгайларында жеке ишкерлер көчмөн маданиятынын стилинде экологиялык эс алууну сунуштаган салттуу боз үй мейманкана комплекстерин уюштурушкан. Бул улуттук салттарга жакындан таанышкысы келген туристтер үчүн өзгөчө жайгашуу варианты болуп саналат.

Эң мыкты көл жээктерин жана көптөгөн жеке конок үйлөрүн **Тосор айылы** сунуштайт.

Инвесторлор үчүн: Туризм тармагында

МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨР ЖАНА КОЛДОО

Мейманканаларды жана конок үйлөрүн куруу

Эко-лоджлорду жана глэмпинг-дерди түзүү

Санаторий-курорттук комплекстерди өнүктүрүү

Туристтик маршруттарды уюштуруу

Туристтик сервистик борборлорду түзүү

Инвесторлорго мамлекеттик колдоо

Райондук администрация төмөнкүлөрдү сунуштайт:

Инвестициялык долбоорлорду коштоп жүрүү

Жети-Өгүз райондук администрациясы инвестициялык долбоорлорду ишке ашыруунун бардык этаптарында коштоп, инвестордун профильдүү мамлекеттик түзүмдөр, айыл өкмөттөр жана контролдоочу органдар менен өз ара аракеттенүүсүн координациялоого жардам берет, айрыкча району туристтик объекттерди өнүктүрүүдө.

Консультациялык колдоо

Инвесторлорго жер мыйзамдары, экологиялык талаптар, туристтик ишмердик жана райондун тоолуу жана жээк зоналарында долбоорлорду ишке ашыруунун өзгөчөлүктөрү боюнча, анын ичинде «Жети-Өгүз аскалары» зонасына жакын аймактар боюнча консультациялык жардам көрсөтүлөт.

Жер тилкелерин бөлүп берүүгө көмөктөшүү

Райондук администрация инвесторлорго жеткиликтүү жер тилкелери тууралуу маалымат берүүгө көмөктөшөт, жерди ижарага алуу же пайдалануу боюнча арыздарды кароодо, анын ичинде «Жуукучак минералдык булактары» зонасына жана райондун башка перспективдүү аймактарына жакын туристтик жана рекреациялык долбоорлор үчүн зоналар боюнча жардам берет.

Административдик жол-жоболордон өтүүгө жардам

Райондук администрация инвесторлорго архитектуралык, экологиялык жана коммуналдык кызматтар менен макулдашууларды тездетүүгө жардам берип, туристтик кластердин долбоорлорун ишке ашырууда курулушка уруксат алуу жана объекттерди пайдаланууга кабыл алуу боюнча көмөк көрсөтөт.

Мамлекеттик жана эл аралык өнүктүрүү институттары менен өз ара аракеттенүү

Райондун администрациясы мамлекеттик өнүктүрүү программалары жана эл аралык каржы уюмдары менен өнөктөштүк байланыштарды түзүүгө көмөктөшүп, гранттарды, жеңилдетилген каржылоону жана райондо туризмди өнүктүрүү долбоорлору үчүн инвестициялык колдоону тартууга шарт түзөт.

Кызыл-Суу
Саруу
Ысык-Көл
Жениш
Ак-Терек
Кичи-Жаргылчак
Көл жээги
жана конок үйлөрү
Санаторий
«Тамга»
«Өрүк гүлү» фестивалы
трассанын боюнда
жайгашкан
Тосор
Барскоон
Тамга-Таш
Барскоон капчыгайы,
шаркыратмалар,
Ю. А. Гагариндин барельефи
трассадан 15 км аралыкта
Жуукучак ысык
булагы, Кызыл-Үңкүр
трассадан 15 км
аралыкта

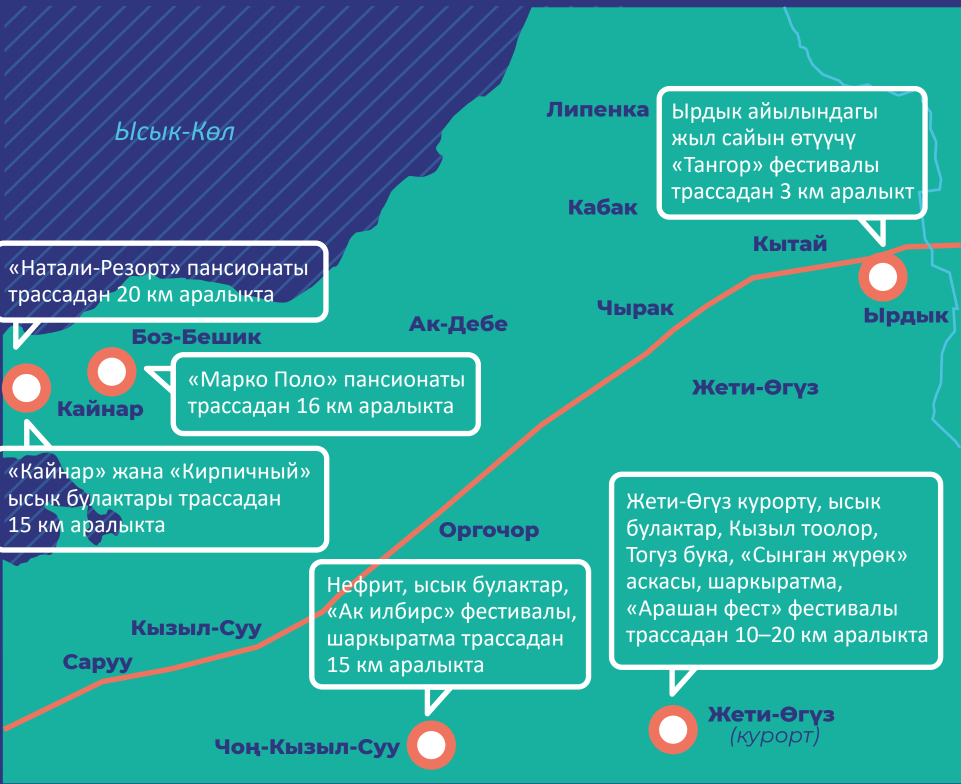
Ысык-Көл
Липенка
Ырдык айылындагы
жыл сайын өтүүчү
«Тангор» фестивалы
трассадан 3 км аралыкт
Кабак
Кытай
«Натали-Резорт» пансионаты
трассадан 20 км аралыкта
Ырдык
Чырак
Ак-Дебе
Боз-Бешик
«Марко Поло» пансионаты
трассадан 16 км аралыкта
Кайнар
Жети-Өгүз
«Кайнар» жана «Кирпичный»
ысык булактары трассадан
15 км аралыкта
Оргочор
Жети-Өгүз курорту, ысык
булактар, Кызыл тоолор,
Тогуз бука, «Сынган жүрөк»
аскасы, шаркыратма,
«Арашан фест» фестивалы
трассадан 10–20 км аралыкта
Нефрит, ысык булактар,
«Ак илбирс» фестивалы,
шаркыратма трассадан
15 км аралыкта
Кызыл-Суу
Саруу
Жети-Өгүз
(курорт)
Чоң-Кызыл-Суу

Жогорку туристтик, табигый жана инвестициялык потенциалы бар, динамикалуу жана туруктуу өнүгүү аймагы болгон

Жети-Өгүз районуна чакырабыз!

Байланыш үчүн:

Кыргыз Республикасы,
722400, Кызыл-Суу айылы,
Манас көчөсү, 95.

тел.: (0-3946) 51-2-67, 51-5-84
факс: (0-3946) 51-4-31
E-mail: j-o.rga92@mail.ru

моб. тел.: 996 501 356 511, 996 702 565 410

UK International Development
Partnership | Progress | Prosperity

EGED programme

ӨНҮКТҮРҮҮ САЯСАТ ИНСТИТУТУ

Бул материал эл аралык өнүгүү үчүн Улуу Британия өкмөтүнүн каржылык колдоосу менен Өнүктүрүү саясат институту менен биргеликте ишке ашырылган “Экономикалык өнүгүү үчүн эффективдүү башкаруу” (EGED) программасынын алкагында даярдалды. Материалдын мазмуну үчүн Улуу Британиянын өкмөтү же Өнүктүрүү саясат институту жооп бербейт жана сөзсүз түрдө алардын расмий көз карашын чагылдырбайт.